

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

IV. De indiuiduo prædicabili.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

conueniendi & disconueniendi. Ad argumentum in forma distinguenda est maioridem eodem modo cognitum non potest esse ratio conueniendi, & disconueniendi, concedo maiorem: diuerso modo cognitum, subdistinguo; idem adequatè, concedo; idem inadequatè, nego. Deinde distinguo minorem. Differentia indiuidualis Petri est ratio formalis disconueniendi in Petro: per se solam & distinctè cognitam, concedo; simul cum aliis confusè cognitæ, nego. Rursus eodem modo distinguo consequens: ergo non potest esse ratio disconueniendi: per se solam distinctè cognitam, nego; simul cum aliis confusè cognita constituendo aggregatum, in quo includantur plures differentie indiuiduales instar vnius obiecti representatæ, concedo.

11 Obiicies, si ab vltimis differentiis potest abstrahi ratio communis, hæc ratio abstracta potest iterum contrahi per differentias, & ab his rursus poterit abstrahi communis ratio: ergo poterit in infinitum procedi. Posses eodem modo obicere: si ab homine, & equo abstrahitur ratio animalis, rursus hæc ratio poterit iterum contrahi ad hominem, & equum, & iterum abstrahi ab homine, & equo, & sic in infinitum dandas esse abstractiones. Respondeo has abstractiones, & contractiones non fieri per nouas formalitates, quæ in singulis abstractionibus reperiantur, sed per repetitionem eorundem conceptuum, si enim ab hoc, & illo indiuiduo abstrahas rationem communem, cum illam contrahas, repetes eosdem conceptus, quos ante abstractionem de indiuiduis distinctè cognitis habueras, & si iterum ab indiuiduis, ad quæ fuit contracta communis ratio, velis abstrahere, repetes eundem conceptum, quem antea elicueras, & de eodem obiecto eandem rationem per abstractionem omnino similem priori, & conceptum formalem tantum numero distinctum abstrahes, & si hac ratione in infinitum procedas, in infinitum eosdem conceptus repetes, in quo præter tui capitis defatigationem nullum inconueniens reperio: tibi consule.

12 Obiicies vltimò contra vtramque conclusionem, quibus diximus non posse abstrahi rationem communem ab indiuiduis in opinione præscindente ex parte obiecti, bene tamen in præscindente ex parte actus. Idem fundamentum, quod sufficit ad præscindendum formaliter vnum ab alio, sufficit ad præscindendum obiectiue admissa possibilitate præcisionum obiectuarum, quia hoc fundamentum in vtraque sententia est obiectorum similitudo: ergo in vtraque sententia, aut in neutra admittenda est ratio communis indiuiduis. Respondeo à me probatum fuisse posse abstrahi rationem communem ab indiuiduis iuxta propriam sententiam tantum formaliter præscindente, contra quam conclusionem præcisè sumptam non procedit prædicta obiectio. Item probavi iuxta præscindente obiectiue non posse dari rationem communem indiuiduis, quod si ex alio capite probetur dandum esse semel admissis his obiectiuis præcisionibus duplex contradictorium inferretur, non præcisè ex conclusione à me tradita, sed ex eo quod hæc præcisiones obiectiue admittantur, quod potero libens admittere, quia ego nunquam has obiectiuas præcisiones possibiles esse admitto, sed repugantes, ac proinde quo plura absurda ex illa inferantur, mea magis sententia corroborabitur. Secundò responderi poterit ad præcisiones obiectiuas requiri inferius à quo extrahitur ratio communis omnis differentialis, adhuc expressè cognitum cognosci in ordine ad duo connotata distincta, quorum vnum fundet similitudinem, seu sit fundamentum ad cognoscendam rationem communem, & aliud fundet dissimilitudinem, seu sit fundamentum ad cognoscendam rationem communem, in qua differunt. Exempli gratiâ, homo, qui resoluitur in duos conceptus, vnum in quo conuenit cum equo, dicit ordinem ad sensationes, in ordine ad quas cognoscitur ratio conueniendi cum equo, & ad ratiocinationes, in ordine ad quas cognoscitur ratio disconueniendi ab equo, videlicet rationale. Similiter albedo resoluitur in conceptum genericum, in quo conuenit cum nigredine, dicit ordinem ad eandem potentiam, ad quam similem ordinem dicit nigredo, in ordine ad quam potentiam cognoscitur prædicatum genericum coloris, & dicit ordinem ad speciales actus distinctos à potentia, quos non terminat nigredo in ordine ad quos cognoscitur prædicatum differentiale. In hoc autem indiuiduo Petro, qui tantum dicit indistinctionem in se, & distinctionem à quolibet alio, non reperitur ordo realis ad vnum connotatum in ordine ad quod cognoscatur ratio aliqua conueniendi, & aliud distinctum

in ordine ad quod cognoscatur ratio disconueniendi, & ideo non potest ab illo obiectiua ratio præscindi, licet possit ex parte actus præscindi ab ipso, & ab alio inter se distinctis ex eo præcisè quod intellectus illa cognoscat sine connotatis, ex vi quorum apprehenditur expressè realis distinctio inter alia indiuidua, à quibus ratio communis abstrahi dicitur.

PUNCTUM IV.

De indiuiduo prædicabili.

1 Indiuiduum secundò intentionaliter sumptum definiuit Porphyrius, quod de vno tantum prædicatur. Alio modo, quod subicitur speciei. Posterior definitio explicanda est ex dictis Punct. 2. vbi explicui, quomodo indiuiduum subiciatur non solum speciei, sed etiam generi; speciei tanquam toti essentia, generi tanquam parti materiali.

2 Circa priorem definitionem docuit noster Toletus indiuiduum tantum prædicari de se ipso prædicatione identica, quem impugnant ferè omnes recentes, qui asserunt indiuiduum multis prædicationibus formalibus de ipso prædicari, quia prædicatio identica non est illa, in qua prædicatum identificatur cum subiecto, sic enim omnis vera prædicatio esset identica, sed in qua prædicatum, & subiectum omnino eodem modo significantur. Cum verò indiuiduum possit significari per diuersos formales conceptus, potest ex vi vnius poni ex parte prædicati, & ex vi alijs, quo diuerso modo significetur, poni ex parte subiecti, quod fit in his prædicationibus *hic homo est Petrus; hoc indiuiduum est Petrus; hoc animal rationale est Petrus*, quæ omnes sunt prædicationes formales, in quibus Petrus de se ipso prædicatur.

3 Ceterum aliud est prædicationem esse formalem, aliud prædicatum de subiecto formaliter verificari, quod explicui Controu. 3. Punct. 9. vbi dixi ad propositionem formalem sufficere prædicationem non omnino eodem modo significari, quo significatur subiectum, ad veritatem autem in sensu formali, & non in sensu identico requiri aliquem ordinem inter subiectum, & prædicatum, sicuti superioris ad inferius, aut accidentis ad subiectum, quæ ratione dixi plures prædicationes formales tantum esse veras sensu identico. Hac ratione existimo contingere in prædicationibus supra adductis, & in alijs similibus, in quibus hoc indiuiduum, v.g. Petrus, vel Ioannes est illarum prædicatum, in quo sensu explico Cardinalem Toletum, & illi assentior.

PUNCTUM V.

De indiuiduo vago.

1 Indiuiduum vagum opponitur certo, & determinato, quod definitur potest certares determinata, & singularis, quæ nequit demonstrari proprio nomine, vel termino distincto ex vi cognitionis. Dixi ex vi cognitionis, quia quodlibet indiuiduum existens habet suum esse determinatum, & demonstrari potest à cognoscente rem clarè, & perfectè. Dicitur autem vagum in ordine ad intellectum, qui non potest illud ex vi cognitionis determinatè assignare, vt cum dicimus, *aliquis homo currit*, licet Deus dicere possit, quis sit, qui currit, & in re vnus sit determinatus, ex vi tamen cognitionis respondentis his vocibus *aliquis homo currit*, quam elicit homo, non poterit idem homo aliâ cognitione non superueniente assignare Petrum currentem.

2 Hanc disunctionem in indiuiduo vago repertam docet Arriaga disp. 7. sect. 4. subsect. 4. oriri aliquando ex imperfectione cognitionis, vt cum audio hominem loquentem & non distinguo hominem loquentem à reliquis ab ipso distinctis, neque percipio, quis sit, qui loquitur, & ob hanc causam dicere non possum, hic homo loquitur, sed hic vel ille loquitur; quod est idem ac dicere aliquis homo loquitur. Docet insuper aliquando huiusmodi disunctionem oriri ex eo, quod obiecta indeterminatè ad aliquam rem requirantur, vt requiritur Missæ auditio ad non peccandum, non enim hæc auditio præ alijs requiritur, sed sub disunctione hæc vel illa. Melius docet Hurtad. disp. 7. sect. 9. huiusmodi disunctionem semper oriri ex imperfectione cognitionis, vt plurimum enim cum aliquid disun-